

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I OSLO**

**AARSBERETNING
FOR SKOLEAARET 1924—1925**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: OSLO 1925

Skole-efterretninger

for skoleaaret 1924—1925.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap: *Formand: Skolens direktør.*

Valgt av Kirkedepartementet:

Prytz, Thorolf, statsraad, fra $\frac{1}{10}$ 1904.

Nordlie, Arthur, arkitekt, fra $\frac{1}{7}$ 1918,

Valgt av Oslo kommune:

Davidson, Halfdan, dekorationsmaler, fra $\frac{26}{1}$ 1911.

Martins, Oluf A, arkitekt, fra $\frac{1}{10}$ 1912,

Skolens direktør: *Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{9}$ 1912.*

Overlærere.

*Horn, Fin, arkitekt, f. 1861, a. $\frac{1}{8}$ 1899. Konstruktionsklassen.
Stray,*) Aasmund G., dekorationsmaler f. 1860, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$
1905. Ornamentklasse I.*

*Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1910. Fri-
haandsklasse III.*

*Thømt, Enevold, f. 1878, a. beregnet fra $\frac{1}{12}$ 1911. Haandverks-
klasse II.*

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. $\frac{1}{7}$ 1912. Frihaandsklasse II.

Stein, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Ornamentklasse II.

*Wilberg, Theodor Ludvig, dekorationsmaler, f. 1859, a. $\frac{15}{9}$ 1912.
Dekorationsmalerklasse I.*

*Prytz, Jacob Tostrup, guldsmed, f. 1886, a. $\frac{15}{9}$ 1914. Guldsmed-
klassen.*

Willums, Olaf, maler og raderer, f. 1886, a. $\frac{1}{7}$ 1919. Raderklassen.

Sirnes, Johan, tegnelærer, f. 1883, a. $\frac{15}{9}$ 1920. Frihaandsklasse I.

*Alvsaaer, Torbjørn, billedhugger, f. 1885, a. beregnet fra $\frac{15}{9}$ 1922.
Modellerklasse II.*

Hauff, Chr. Th., arkitekt, f. 1889, a. $\frac{1}{8}$ 1923. Bygningsklassen.

*) Krogh-Fladmark var fra skoleaarets begyndelse vikar for lærer Stray. —
Efter Strays død ($\frac{21}{9}$ 24) blev Krogh-Fladmark ansat i stillingen fra
 $\frac{1}{11}$ 1924.

Lærere i dagskolen.

- Bull*, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{12}$ 1910. Haandverksklasse I.
Reiersen, Nils, arkitekt, f. 1878, a. $\frac{1}{8}$ 1917. Konstruktionsklassen.
Krogh-Fladmark,*) Wilhelm, dekorationsmaler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1920.
 Frihaandsklasse I.
Sørensen, Oskar, ciselør, f. 1898, a. fra $\frac{15}{9}$ 1922. Ciselørklassen.
Nielsen, Peder N., arkitekt, f. 1890, a. fra $\frac{15}{9}$ 1923. Bygningsklassen.

Lærere i aftenskolen.

- Hjerlow*, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. $\frac{1}{10}$ 1908. Frihaandsklasse II.
Syversen, Anton Theodor, billedskjærer, f. 1870, a. $\frac{1}{7}$ 1912. Dekupørklassen.
Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1868, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Modellerklasse I.
Gleditsch, Eivind, arkitekt, f. 1885, a. $\frac{1}{11}$ 1913. Bygningsklassen.
Hanssen, Birger, maler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1917. Frihaandsklasse III.
Engelbrethsen, Ingv., tegnelærer, f. 1873, a. $\frac{15}{9}$ 1918. Frihaandsklasse I.
Krogh-Fladmark,*) Wilhelm, dekorationsmaler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1920. Frihaandsklasse I.
Thune-Larsen, Carl, arkitekt, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1922. Konstruktionsklassen.
Berg, Viggo, møbelarkitekt, f. 1894, a. $\frac{1}{11}$ 1923. Haandverksklasse I.

Timelærere.

A. I den almindelige dag- og aftenskole.

- Erdmann*, Andreas, gipsstøper, gipsstøpning (modellerklasserne, Aftenskolen).

B. I den 3-aarige aftenskole.

<i>Moe</i> , Hans G., maler	frihaandstegning.
<i>Sander</i> , Arthur J., tegnelærer,	—»—
<i>Waser</i> , Hjalmar, keramikker,	—»—
<i>Hoff-Hansen</i> , E., ingeniør,	konstruktionstegning.
<i>Bakstad</i> , H. S., arkitekt,	—»—
<i>Leyell</i> , Marius, arkitekt,	—»—
<i>Piene</i> , G., bankfuldmægtig,	regning.
<i>Jacobsen</i> , Nils, ingeniør,	utmaalingsslære.
<i>Marstrander</i> , Søren S., cand. filos.,	norsk.
<i>Solberg</i> ,**) O. H., handelslærer,	regnskapsførsel.

*) Da Krogh-Fladmark fra skoleaarets begyndelse overtok undervisningen i Ornamentklasse I, blev arkitekt Ottar Mohn hans vikar.

Efter Krogh-Fladmarks ansættelse som overlærer, blev Mohn midlertidig ansat som lærer i Frihaandsklasse I i dag- og aftenskolen.

**) Paa grund av O. H. Solbergs sygdom har bokholder Nils Arvesen vikariert det meste av skoleaaret.

<i>Swensen</i> , Trygve, ingeniør,	materiallære.
<i>Mittet</i> , N., skrædder,	fagtegning for skræddere.
<i>Brandt</i> , Birgitte, lærerinde,	— » kv. skræddere.
<i>Grane</i> , Karl, skomaker,	— » skomakere.
Skolens sekretær:	<i>Faye</i> , Lilla, f. 1878, a. $\frac{15}{9}$ 1917.
— kasserer:	<i>Theiste</i> , I.K.F.S., f. 1866, a. $\frac{1}{1}$ 1893.
— bibliotekar:	<i>Waldal</i> , M. f. 1874, a. $\frac{1}{11}$ 1918.
— bibliotekassistent:	<i>Johannessen</i> , Fin, f. 1892, a. $\frac{15}{9}$ 1920.
— vaktmester:	<i>Østre</i> , Ellef, f. 1882, a. $\frac{1}{4}$ 1908.
— varmemester:	<i>Nielsen</i> , J., f. 1864, a. $\frac{1}{10}$ 1903.

Dagskolen

begyndte den 15de september 1924 og sluttet den 14de mai 1925.

Undervisningen fandt sted:

I frihaandsklasse I og II og ornamentklasse II kl. 9 til 11 $\frac{1}{2}$ formiddag.

I konstruktionsklassen og ornamentklasse I kl. 12 til 1 $\frac{1}{2}$ eftermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der fra kl. 9 formiddag.

Antallet av elever ved dagskolen var 216, av hvilke 148 samtidig besøkte flere discipliner.

Av dageleverne var 124 kvinder.

20 hadde friplads.

Aftenskolen

begyndte den 15de september 1924 og sluttet den 14de mai 1925.

Undervisningen foregik fra kl. 6—8 aften.

Antallet av elever ved den *almindelige aftenskole* var 474.

Antallet av elever i den 3-aarige aftenskole var 340.

Til optagelse i 1ste klasse meldte der sig 205, hvorav 149 bestod optagelsesprøven i norsk og regning. 23 elever blev optat paa prøve. — Desuten meldte der sig fra foregaaende aar 4 elever, som var strøket til eksamen i 1ste klasse, samt 3 elever, som paa grund av sygdom ikke hadde tatt eksamen.

1ste klasse begyndte saaledes med 179 elever. — 11 elever sluttet i aarets løp. Til opflytningseksamen møtte 162 elever, der underkastet sig prøven i alle fag, og av disse bestod 157 eksamen.

Av de 100 elever, som i 1923—24 hadde bestaaet opflytningseksamen i 1ste klasse, meldte der sig 89 i 2den klasse. Desuten meldte der sig 8 elever, som var strøket til eksamen ifjor samt 3 elever, som hadde gjennomgaaet 1ste klasse av teknisk aftenskole andetsteds.

2den klasse begyndte saaledes med 100 elever. — 9 elever sluttet i aarets løp. 18 elever strøk. 5 elever fuldførte ikke eksamen.

Av de 55 elever, som i 1923—24 bestod opflytningseksamen i 2den klasse, meldte der sig til optagelse i 3die klasse 55 elever. Desuten meldte der sig 1 elev, som hadde gjennomgaat teknisk aftenskole andetsteds og 5 elever, som ifjor var strøket.

3die klasse begyndte saaledes med 61 elever. I aarets løp sluttet 4 elever, og 1 elev fuldførte ikke eksamen.

Foredrag.

Anatomi.

Foredrag over anatomi har av overlærer *Eivind Nielsen* i likhet med foregaaende aar været avholdt i eftermiddagstimene. Ialt 40 timer.

Kunsthistorie.

Foredrag i tilknytning til Kunstindustrimuseets samlinger har av konservator *Thor Kielland* været avholdt ialt 28 foredrag for fagklasserne.

Kalkulationskurser for haandverkere.

Den 16de februar sattes igang et kalkulationskursus for møbelnekkere med møbelsnekker *Sigv. Sivertsen* som leder. Til kurset, som avholdtes 2 gange ukentlig fra kl. 4—6 blev optat 7 elever.

Kalkulationskursus for bygningshaandverkere.

10de februar igangsattes et kursus for bygningshaandverkere med bygmester *Østreng jr.* som leder. Til kurset, som avholdtes 2 gange ukentlig fra kl. 4—6, blev optat 10 elever.

Elevkonkurrancer.

Oslo Haandverks- og Industriforening har i skoleaaret blandt eleverne i skolens fagklasser foranstaltet konkurranse om tegninger, der kan egne sig til utførelse som gevinster for foreningens lotteri. For det bedste utkast inden hvert fag utdeltes en præmie paa kr. 75.00. 9 utkast blev desuten indkjøpt av foreningen.

Konkurrancen blev avsluttet 7de mai 1925 med følgende utfald:

Præmierte.

Haandverksklasse I:

Motto »En god ven«

Trygve Hermansen.

Haandverksklasse II:

Motto »Quelque Fleures«

Hjørdis Christiansen.

Guldsmedklassen:

Motto »Stjerner, sort og guld«

T. Lie Jørgensen.

Indkjøpte.*Haandverksklasse I:*

Motto »Stil«	Alf Braaten.
» »Til hygge og nytte«	Knut Knutsen.
» »Klare linjer«	Oluf Martins.

Haandverksklasse II:

Motto »Pro aris et focus«	Knut Knutsen.
---------------------------	---------------

Guldsmedklassen:

Motto »Blomster«	Johan Knudsen.
» »Virginia«	—»—
» »Stenbukken«	—»—
» »Ad rectangulum«	Ivar David-Andersen.

Dekorationsmalerklassen:

Motto »Mikkel«	Borgar Hauglid.
----------------	-----------------

I skoleaaret 1924—25 er der efter anmodning av Oslo Hand-
delsgymnasium avholdt en konkurrance blandt eleverne i haand-
verksklasse II om banner til Handelsgymnasiet.

Konkurrancen avsluttedes med følgende resultat:

Arkitekt Knut Knusten, 1ste præmie	kr. 50.00
Frk. Øifrid Flem, 2den præmie	» 25.00
» Hjørdis Christiansen, 2den præmie	» 25.00

Desuten avholdtes en konkurrance om farvekomposition for
eleverne i haandverksklasse II med følgende resultat:

Frk. Øifrid Flem, 1ste præmie	kr. 25.00
» Else Berit Svendsen, 2den præmie	» 15.00
» Ellen v. der Lippe, 3die præmie	» 10.00

Den aarlige utstilling av elevarbeider

fandt sted den 17de, 18de og 19de mai 1925.

Skolens bibliotek

har været holdt aapent i skoleaaret hver dag i timene fra 9 form.
til 3 efterm. og fra 5 til 9 aften.

Stipendier.1) *Skolens stipendier:*

I dette oiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000, der
uddeles paa følgende maate:

b. t. Reklametegner	Thor Wiborg	kr. 400
b. t. Dekorationsmaler	Olav Wikestad	» 400
Ciselørlærling	Guttorm Kristiansen	» 400

b. t. Bygmester	Erik Juul Aasen	kr. 400
b. t. Arkitekt	Diedrich Randers Pehrson	» 200
b. t. Reklametegner	Bjarne Aasheim	» 200

2) *Oslo Haandverks- og Industriforenings elevstipendier:*

Oslo Haandverks- og Industriforening har bevilget kr. 1200 til 2 à 3 stipendier, der skal udeles til haandverkssvende eller lærlinger, som er i arbeide eller lære hos en Oslo-haandverker, der er tilsluttet Oslo Haandverks- og Industriforening, for at besøke den 2-aarige dagskole.

Stipendierne er for skoleaaret 1924—25 utdelt til:

Møbelsnekkerlærl.	Alf Braaten	kr. 400
Dekorationsmalerlærl.	Helge Nyhus	» 400
Ciselørlærl.	Harry Sørbye	» 400

3) *Guldsmedforbundets stipendier:*

Av guldsmedforbundets stipendiefond er av guldsmedforbundet for skoleaaret 1924—25 tildelt følgende stipendier for at besøke den 2-aarige dagskole og Kunstindustriskolen:

Guldsmed T. Lie Jørgensen	kr. 1600
Ciselør Johan Knudsen	» 1600

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000. De aarlige renter skal efter statutterne udeles som præmier til skolens bedste elever blandt haandverkslærlinger eller svender. — Renterne for avvigte budgetaar anvendes til præmier for følgende elever av den 3-aarige aftenskole:

Skrædderlærl.	Liv Knudsen (Bok).
Malerlærl.	Arnt Sørby (Farveskrin).
Gravørlærl.	Alf Kolseth (Lupe).

Johan Finnes legat.

Legatet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000. De aarlige renter skal hvert aar paa tetastors fødselsdag, den 26de oktober, udeles til værdige, trængende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere, som med disse kan sættes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av det disponible rentebeløp utdeltes 7 stipendier paa kr. 600 til:

Karl Willmoe, Olaf Ruud, F. M. Kramer, Signe Walle, Einar Oscar Kullander, E. Stensby og Birger Harm.

Regnskap for budgetterminen 1ste juli 1924 til 30te juni 1925.

In d t æ g t:

1. Beholdning fra forr. regnskap	5,509.36
2. Skolepenger	kr. 10,845.00
3. Husleie av St. Hanshaugens Gymnasium	» 5,000.00
4. Husleie av vakt- og varmemester	» 1,316.16
5. Tilfældige indtægter	» 363.44
6. Bidrag av Oslo kommune, $\frac{4}{9}$ av kr. 245,465.41	» 109,095.72
7. Høvet statsbidrag	» 137,510.70

Kr. 269,340.38

U t g i f t:

1. Lønninger	kr. 172,410.17
2. Biblioteket	» 1,997.53
3. Fripladser	» 755.00
4. Stipendier	» 1,950.00
5. Inventar og samlinger	» 4,991.20
6. a. Lys	kr. 8,271.29
b. Brænde	» 21,759.54
7. Utgifter ved bygningen:	
a. Ordinært	kr. 10,993.74
b. Ekstraordinært	» 17,999.57
8. Blandede og tilfældige utgifter:	
a. Kontorutgifter	kr. 5,428.41
b. Vaktmesterens assistent	» 960.00
c. Renhold	» 12,721.09
d. Levende model	» 1,000.00
e. Trykning m. v.	» 1,264.97
f. Vakthold i museets saml.	» 187.50

kr. 262,690.01

» 6,650.37

Kr. 269,340.38

9. Beholdning pr. 30/6 1925 .....

Oslo i september 1925.

H. Bull,
direktør.

Statutter og undervisningsplan

for

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Oslo.

Statutter.

§ 1.

Skolens formaal.

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Oslo har til formaal at utdanne mænd og kvinder for haandverk og kunstindustri samt lærere og lærerinder i tegning ved undervisning i:

1. Frihaandstegning.
2. Konstruktionstegning.
3. Ornamentlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegning med tilhørende undervisning for haandverkere.
8. do. for kunstindustri (i metal, træ, glas, keramik og tekstilarbejde).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. » fototeknik.*)
11. do. » lærere og lærerinder i tegning.**)

Desuten meddeles undervisning i:

Norsk.
Regning med utmaalingslære.
Materiallære.
Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-aarige aftenskoler for haandverkere og fabrikarbeidere.
  2. 2-aarig dagskole for forskjellige grupper av haandverkere.
  3. 1-aarig kunstindustriskole med dagundervisning.
  4. Kurser til utdannelse av lærere i tegning.
  5. Skolen byder desuten baade i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, saavidt skolens forhold tillater det.
- Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, saafremt dertil er git bevilgning.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregaar saavel om dagen som om aftenen, finder sted 8 maaneder av aaret fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dage ved paaske og 4 dage ved pinse.

§ 4.

Elevers optagelse og forhold.

Ingen optages i aftenskolen før det fylgte 14de aar, i dagskolen 16de aar. Fra den sidste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispenseres under særegne omstændigheter.

*) Ikke sat i virksomhet.

***) Siden 1918 intet bevilget hertil.

Om en optagelsesprøve skal kræves og i tilfælde dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskellige afdelinger av skolen.

Enhver elev erholder et adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevene har at følge skolens disciplinærreglement, der utfærdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbation.

§ 5.

Hospiterende elever.

Saafrømt det kan ske uten ulempe for skolens arbeide og uten at bevirke eller bidrage til klassedeling, kan i den 2-aarige dagskole, den 1-aarige kunstindustriskole og den 3-aarige aftenskole optages hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever maa i tilfælde staa tilbake for elever som følger den planmæssige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-aarige dagskole gruppe A, B og C maa ha fylldt 18 aar for at kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en høiere klasse finder sted, naar eleven viser sig at være i besiddelse av de færdigheter og kundskaper, der fornediges, for at han kan følge undervisningen i den høiere klasse.

Skolens direktør kan naarsomhelst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfælde av dissens avgjøre, om eleven skal opflyttes eller ei.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den, der har bestaaet samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag, hvori de har deltat.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har at erlægge forskudsvis de skolepenger, som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom indgit ansøknings kan trængende elever, som dertil maatte findes værdige, erholde friplads. Fripladser bevilges i det længste for et skoleaar ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøknings maa indsendes. For nyoptagne elever maa fripladser kun bevilges for et kvartal.

§ 8

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleaars slutning finder en offentlig utstilling av elevarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i aarets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen staaer umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestyres av en direktør, der — efterat forstanderskapets erklæring er indhentet — ansættes med et aars opsigelse, og hvem skolens indre administration er undergit.

Ved siden av direktøren staar et *forstanderskap*, hvis formand han er. Forstanderskapet bestaar, foruten av direktøren, av 4 medlemmer. av hvilke 2 vælges av Kirke- og Undervisningsdepartementet, og 2 av Oslo kommune. Formandens stemme er i tilfælde av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 aar; hvert andet aar uttræder av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttræde, avgjøres ved lodtrækning; de uttrædende kan vælges paany. Saa ofte direktøren finder det tjenlig, mindst 2 ganger i hvert skoleaar, sammenkalder han forstanderskapet for at gjøre medlemmerne bekendt med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan naarsomhelst inspicere skolen og følge undervisningen. Direktøren har aarlig at la utarbeide forslag til skolens budget og forelægge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse desangaende, hvorpaa det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likesaa har direktøren aarlig at avgi indberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleaar, hvilken indberetning, efter at være forelagt forstanderskapet, indsendes til departementet og til Oslo magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funktionærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Desuten ansættes timelærere. De faste lærere antages med *6 maaneders gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 maanedes gjensidig opsigelse.*

De faste lærere ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter indstilling av direktøren, og efterat han har git forstanderskapet anledning til at uttale sig. Timelærerne og vikarer ansættes av forstanderskapet, dog maa antagelse av vikarer for faste lærere godkjendes av departementet, hvis det gjælder vikariater for længere tid end en maaned. Opsigelse eller avskedigelse av de foran nævnte funktionærer foretages av den myndighet som har ansat dem, for kortere tid kan direktøren konstituere vikarer.

Ved skolen ansættes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar og en bibliotekassistent.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar og assistent ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens indstilling med *6 maaneders gjensidig opsigelse* Skolens faste lærere og funktionærer ansættes overensstemmende med lov om offentlige tjenestemænd av 15. febr. 1918.

Ovennævnte funktionærers instruks utfærdiges av direktøren med departementets approbation.

Skolens kasserer utfører kassererforretningerne, indkræver skolepengene og utbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises av direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede betjenter antages og avskediges av direktøren, likesom deres instruks utfærdiges av ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, sekretær, kasserer, bibliotekar og bibliotekassistent samt vaktmester og varmemester er forpligtet til at gjøre maanedlige indskud i pensionskassen for statens tjenestemænd, overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Til bestridelse av lønning av vikar i sykdomstilfælde eller andet tvingende forfald av indtil 2 maaneder skal der oprettes en vikarkasse, hvori samtlige lærere og bibliotekar og bibliotekassistent gjør indskud (ordinært 1 $\frac{1}{10}$) av sin løn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.*)

*) Fra 15/6 1921 har fast ansatte lærere og funktionærer i hovedstillinger fri vikar i sykdomsforfald.

Forsaavidt der til skolens kasse er stillet til raadighet et bidrag til kassen, svarende til lærerens innskud, har enhver lærer ret til fri vikar i et tidsrum av indtil 3 maaneder i et skoleaar.

§ 12.

Skoleraadet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsæte et skoleraad. Det sammenkaldes til de tider direktøren finder det hensigtsmæssig, mindst 1 gang hvert halvaar. I viktigere saker vedkommende undervisningen, fordelingen av fripladser og skolestipendier har han stedsæ at høre skoleraadet, men kan i tilfælde ta en fra samme forskjellig beslutning — dog maa han i saa tilfælde i protokollen motivere sin dissens.

Timelærerne tilkaldes skoleraadet, naar dette behandler saker specielt vedkommende den 3-aarige aftenskole.

Skoleraadets forhandlingsprotokol forelægges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.*)

For at skolens direktør og lærere skal faa leilighet til personlig at gjøre sig bekjendt med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles aarlig reisestipendier, i regelen 2, saafremt bevilgning dertil er git. Størrelsen av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirke-departementet efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan maa ikke finde sted uten at der først er git skoleraadet og forstanderskapet anledning til at uttale sig desangaende.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynnder 15de september og varer til 15de mai. I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver ukedag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

Skolepenger.

1. For den 2-aarige dagskole, 1-aarige kunstindustriskole og den almindelige dagskole betales skolepenger forskudsvis med kr. 20 ved skoleaarets begyndelse og kr. 20 efter nytaar.
2. For den 3-aarige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleaarets begyndelse med kr. 5 for hele skoleaaret.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihaandsklasse I.

- a. Tegning efter forlæggeblade uten skygge. Eleven behøver ingen for kundskaper, men drives frem til i linjer at kunne gjengi de almindelige former for symetrisk og usymetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.).

*) Siden 1916 er intet bevilget hertil idet lærere har adgang til at søke stipendium av det til lavere tekniske skoler bevilgede stipendiebeløp.

For skoleaaret 1924—25 tildeltes overlærer Sirnes et reisestipendium paa kr. 500.

- b. Tegning av legemer (frihaandsperspektiv) med enkelt angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til at kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruks-gjenstande, redskaper, verktøi etc.

Frihaandsklasse II.

Tegning etter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning etter levende planter og blomster med bruk av pensel. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Frihaandsklasse III.

- a. Tegning med skygning etter avstøpninger, masker, hænder, føtter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning etter kranier, skelet og muskelmand.
 b. Tegning etter levende model, portræt eller hel figur. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Konstruktionsklassen.

- a. Øvelse i bruk av tegneapparater og optrækning. Plangeometrisk tegning.
 b. Projektionstegning med anvendelse paa legemer, begrenset av plane og krumme flater.
 c. Plansnit og utfoldinger.
 d. Skjæring mellem legemer.
 e. Skyggelære med anvendelse paa de i elevens fag almindelig forekommende former.
 f. Perspektivlære med anvendelse paa de enkleste former.

Ornamentklasse I.

Elementær ornamentlære. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknik.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer. Den græsk-romerske stil- og formlære.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c, d og e, undertiden ogsaa f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relief).
 b. Modellering etter grafiske fremstillinger av ornamentet. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hænder, føtter, byster og hele figurer i relief og fritstaaende i forbindelse med modellering etter anatomiske avstøpninger.
 b. Modellering etter levende model i relief og fritstaaende.

I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avstøpning i gips samt overføring i andet materiale (punktering).

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Haandverksklasse I.

Før møbelsnekkere, dreiere, tapetsere, possementmakere, vognmakere, træs kjærere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmaaling og tegning efter modeller og gjenstande inden elevens håndverk.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser og opgaver, hentet fra elevens fag med udførelse av detaljtegninger.
Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I, konstruktionsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentklasse I og frihaandsklasse II.

Haandverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glasmestre etc.

Tegning av flatornament inden elevens håndverk i forbindelse med mere og mindre selvstændig bearbejdede opgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b og c og ornamentklasse I.

Guldsmedklassen.

For guldsmeder og gjørtlere:

- a. Tegning av gjenstande inden elevens håndverk, utført som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av opgaver, hentet fra elevens fag.
Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

For murere, tømrere og indretningsnekkere. Elementær bygningslære.

For *murere* almindelig forekommende murkonstruktioner tilikemed de arbejder, der ved en almindelig murbygning staar i forbindelse med murerhaandverket, isolation, forankringer, fundamentering o. s. v.

For *tømrere* de almindelig forekommende bjelkelag, vægkonstruktioner og takkonstruktioner.

For *bygningssnekkere* dører, vinduer og trapper.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og konstruktionsklasse b, c og d.

Dekorationsmalerklassen.

Dekorativ tegning og maling efter plastiske ornamentter. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av dekorative opgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og e.

Rader- og litografklassen.

- a. Øvelse i tegning med pen, blyant og kul efter raderinger, fotografier, gipsavstøpninger og naturen.
- b. Radering, etsning og arbeide med gravstik og kold naal. Øvelse i haandtryk paa kobberpresse
- c. Tegning paa sten. Farvelitografi og sorttryk.
Desuten for viderekomne radering og litografering direkte efter levende model.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I, II og III samt undertiden konstruktionsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursus i hamring og ciselering i metal.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole) Praktisk kursus i dekupørarbeide og træskjæring.
Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og som oftest ornam-
mentklasse I.

Timeplan for den 3-aarige aftenskole.

F a g	Antal timer pr. uke		
	1ste aar	2det aar	3dje aar
Norsk og regnskapsførsel		2	2
Regning med utmaalingslære .	2	2	
Konstruktionstegning	4		
Frihaandstegning	4		
Fagtegnig		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

De ved Oslo fag- og forskoler i de senere aar drevne kurser for bokbindere blev besluttet nedlagt og overflyttet til Haandverkskolen, idet der av Kirkedepartementet blev vedtat nedenstaaende specielle plan for bokbindere i den 3-aarige aftenskole, hvor verkstedsoevvelser er indført som skolefag. Det hele verkstedsutstyr, som er bekostet av Oslo bokbinderestres forening, blev overført til skolen og monteret i den efter ophevelsen av Dekorationsmalerklasse II ledigblevne sal.

Specialplan for bokbindere:

F a g	Antal timer pr. uke		
	1ste aar	2det aar	3die aar
Regning	2		
Norsk		2	
Regnskapsførsel			2
Frihaandstegning	2		
Konstruktionstegning		$(\frac{15}{9}-\frac{1}{19})$ 2	
Fagtegnig		$(\frac{15}{9}-\frac{1}{12})$ 2	
—		$(\frac{1}{12}-\frac{15}{16})$ 4	4
Verkstedsoevvelse med material- lære	6	4	4
	10	10	10

I den 3-aarige aftenskole optages læregutter tilhørende følgende haandverksfag:

- Billedskjærere og træskjærere.
- Blikkenslagere og kobberslagere.
- Bokbindere og porteføljemakere.
- Bygningshaandv. (murere, tømr. og indretningssekkere).
- Dreiere.
- Forgyldere.
- Fotografer og retoucherer.

Gipsmakere.
 Gjørtlere.
 Glasmestre.
 Guldsmeder (sølv- og guldarbeidere, emaljører, eiselører, og gravører).
 Grafiske haandverksfag (litografer, raderere, kobberstikkere, kemi-
 grafer og zinketsere).
 Keramikere.
 Konditorer.
 Kunstsmeder.
 Kurvmakere.
 Lærarbeidere.
 Malere (derunder vognlakerere, majolika-, porcelæns-, glassmalere).
 Modellører.
 Møbelsnekkere.
 Possementmakere.
 Salmakere.
 Skræddere.
 Skomakere.
 Stentrykkere.
 Stenhuggere og marmorarbeidere.
 Tapetsere.

Time- og undervisningsplan

for den 2-aarige dagskole for haandverkere.

Man gaar ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller paa anden maate godtgjør, at de har den dygtighet i norsk og regning, som kræves ved optagelsen i skolene for haandverkere og fabrikarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetsere, possementmakere og vognmakere.	
1ste aar.	Frihaandstegning I..... 180 timer
	Konstruktionstegning ..... 360 —
	Frihaandstegning II..... 280 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning ... 200 —
	Modellering eller frihaandstegning III..... 150 —
	Materiallære..... 60 —
	1 320
2det aar.	Ornament I..... 360 timer
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering eller frihaandstegning ..... 930 —
	Regnskapsførsel..... 30 —
	1 320

Gruppe B.

Træskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyldere, konditorer, keramiske arbeidere.	
1ste aar.	Frihaandstegning I..... 180 timer
	Konstruktionstegning ..... 360 —
	Frihaandstegning II..... 260 —
	Modellering ..... 240 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning ... 220 —
	Materiallære..... 60 —
	1 320
2det aar.	Ornament I..... 360 timer
	Modellering..... 300 —
	Frihaandstegning III..... 360 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning ... 270 —
	Regnskapsførsel..... 30 —
	1 320

Gruppe C.

Finere metalarbejde: Guldsmeder (korpussarbejdere, filigransarbejdere, guldarbejdere, skearbejdere, sølvgravører, staalgravører, ciselører), gjørtlere, kunstsmeder.

1ste aar. Frihaandstegning I.....	180 timer	
Frihaandstegning II	200 —	
Konstruktionstegning.....	180 —	
Ornament I	134 —	
Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering	536 —	
Materiallære	60 —	
Regnskapsførsel.....	30 —	
	<hr/>	1 320
2det aar. Ornament I	216 timer	
Fagtegning med tilhørende undervisning	654 —	
Praktisk undervisning med fagmodellering ..	465 —	
	<hr/>	1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, xylografer, fotografer, kemografer, kobberstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglasmestre.

1ste aar. Frihaandstegning I	180 timer	
Frihaandstegning II	280 —	
Konstruktionstegning med perspektivkonstruktion.....	200 timer	
Frihaandstegning III	280 —	
Fagtegning med tilhørende undervisning	320 —	
Materiallære	60 —	
	<hr/>	1 320
2det aar. Ornament I	360 timer	
Frihaandstegning III	300 —	
Fagtegning	630 —	
Regnskapsførsel	30 —	
	<hr/>	1 320

Gruppe E.

Bygningshaandverkere (murere, tømrere og indredningssnekker).

1ste aar. Frihaandstegning	180 timer	
Konstruktionstegning	430 —	
Fagtegning med tilhørende undervisning.	650 —	
Materiallære	60 —	
	<hr/>	1 320
2det aar. Ornament II	360 timer	
Fagtegning med tilhørende undervisning.....	930 —	
Regnskapsførsel	30 —	
	<hr/>	1 320

Andre haandverkere saasom bødkere, blikkenslagere, boktrykkere, gartnere o. fl. vil paa skolen kunne faa for dem avpasset undervisning ved lempning i planen.

Time- og undervisningsplan for kunstindustriskolen.*)

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering, perspektivkonstruktion og akvarellering	960 —	
	<hr/>	1 320

*) Den 2-aarige døgskole maa være gennemgaaet eller el-ven maa fretillægge at være i besiddelse av en lignende uddannelse som den 2-aaige skole gir.

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
		1 320

Gruppe C.

Fagundervisning:		
Løsning av opgaver ved tegning med tilhørende undervisning samt stilhistoriske studier	930 timer	
Praktisk undervisning med fagmodellering	465 —	
		1 395

Gruppe D.

Ornament II	360 timer	
Frihaandstegning III og fagundervisning (derunder perspektivkonstruktion).....	960 —	
		1 320

Bemerkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfælder direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Eleven gis adgang til at fortsætte i kunstindustriskolen ogsaa efter gennemgaaet kursus.

Den for alle grupper fælles undervisning.

Ornamentlære II. Gjennemgaaelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske utvikling. (Stilperioderne, ornamenterne, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer).

Frihaandstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, desuten modellering efter levende model.

Perspektivkonstruktion.

Den fagdelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av opgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering

Gruppe B. Likesaa.

Gruppe C. Likesaa.

Gruppe D.

- Malere.* Løsning av opgaver, hvor grundformen er git, utført i akvarel med maalestok.
Utførelse i naturlig størrelse efter akvarelskisser.
- Litografer, raderere, kobberstikkere, xylografer, kemigrafer.* Radering, etsning, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering paa sten og tegning paa aluminium samt etsning. Øvelse i haandtryk. Radering og litografering efter levende model.
- Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposition i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.